

[Kjærbøl.]

fang der fra de forskellige kategorier af byggeri indgår ansøgninger om statslån. Man må iøvrigt ikke glemme byggestøtte-lovens forhistorie. Denne lovgivning er nemlig begyndt som en støtte til det sociale byggeri, og når det påstås, at byggestøtteleven er blevet administreret usagligt, er det et postulat, som man kan tage sig ganske let.

Med hensyn til dobbeltadministrationen i forbindelse med ansøgning om statslån til boligbyggeri må det anføres, at i de tilfælde, hvor kommunerne har den fornødne kyndige assistance ved deres behandling af låneandragenderne, har boligministeriet i høj grad bygget på denne assistance. Boligministeriet har ingensinde været interesseret i at opretholde overflødig administration, men man må vel erkende, at det er ikke alle kommuner, der har denne tekniske assistance, og i så fald må det være boligministeriets sag teknisk at gennemgå det byggeri, som der er søgt statslån til.

Iøvrigt har jeg i min ministertid truffet adskillige foranstaltninger for at forenkle administrationen af ministeriets sagsområde. Jeg behøver her blot at pege på forslaget om gennemførelsen af en amtsarkitektordning og tør vel erindre om, at det ikke skyldes mit parti, når dette forslag ikke forlængst er gennemført.

Jeg må derfor tilbagevise de angreb, som „Bygge-Forum“ her har rettet mod mig og ministeriets administration.

Den højtærede boligminister kom i sin tale ind på, at han gennem sine foranstaltninger overfor byggeriet vil søge at begrænse de sortbørstendenser, der skal have præget lønningerne i byggeriet.

Nu tror jeg for det første, at man ikke skal overdrive betydningen af denne tendens. Prisstigningerne i dag har jo deres rødder helt andre steder. Men dernæst vil jeg gerne beklage, at man ved spørgsmålet sortbørstlønninger altid sigter på arbejderne, men lader arbejdsgiverne, håndværksmestrene, ude af betragtning. Og dog er det jo arbejdsgiverne, der skulle være det naturlige bolværk mod aflønninger, der ligger udover de tarifmæssige. Det er forklarligt, at arbejderne har svært ved at modstå fristelsen, hvis den ene håndværksmester med tilbud om overpriser køber arbejderne fra den anden. Eller medvirker det mon til byggeomkostningernes reduktion, at mestrene påtager sig mere arbejde, end de har mandskab til, og derigennem underbemand

byggepladserne med det resultat, at byggetiden forlænges og fristelserne for arbejderne opstår?

Jeg nævner ikke dette for at forsvare de arbejdere, der ikke forstår, at de ikke alene har et ansvar overfor samfundets økonomi, men også overfor den del af befolkningen, der har dårligst råd til at betale de høje huslejer, men jeg fremsætter disse synspunkter, fordi der på dette område som på så mange andre gør sig altfor ensidige betragtninger gældende.

Iøvrigt kunne der måske snarere end for sortbørstlønningerne til arbejderne være grund til at interessere sig for de priser og avancer, der beregnes ved levering af materialer eller ved udregning af mestersalærer. Det er jo en kendt sag, at byggematerialebranchen er et af de mest aftalebundne fag — tænk blot på det røre, der i de sidste dage har været om kalk- og cementbranchens forhold. Heller ikke licitationsforholdene giver garanti for en heldig prisudvikling. I det hele taget finder jeg efter min 3-årige gæstepoptræden i byggefagene, at der indenfor dette fagområde trænges til en gennemgribende omorganisering; det gælder både med hensyn til faggrænser, uddannelse og arbejdets tekniske tilrettelæggelse og udførelse.

Jeg vil gerne sige et par ord om finansieringsspørgsmålet. Jeg er ganske enig med den højtærede indenrigs- og boligminister og det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard i, at kreditinstitutionerne ved finansieringen af byggeriet, som den højtærede minister udtrykte det, har holdt sig lovlig stærkt tilbage. Jeg har forlængst talt med kreditforeningsfolk derom, og det havde været min mening at optage officielle forhandlinger med kreditforeningerne, men jeg forstår, at den højtærede minister vil overveje hele dette spørgsmål. I disse overvejelser må ikke mindst spørgsmålet om hypotekforeningerne indgå, thi det er fuldkommen urimeligt, at dette kreditorgan, der ifølge hele sin struktur og det renteniveau, hvortil dets obligationer omsættes, må forudsættes at løbe en vis risiko ved belåningen, næsten altid anbringer sig på en sådan sikker plads i de belånte ejendomme, som naturligt hører under kreditforeningernes forretningsområde.

Den højtærede boligminister mener, at låntagerne i det statsstøttede byggeri savner et incitament til at få de størst mulige prioriteter forud for statslånene, og at dette forhold er en af årsagerne til de store overskridelser på lånebevillingerne, der nu gør